

Bruselj, 25. februar 2026
(OR. en, fr)

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0524 (COD)

6256/26
ADD 1 REV 1

CODEC 214
CLIMA 57
ENV 115
ENER 62
COMPET 178
IND 108
MI 118

DOPIS O TOČKI POD „I/A“

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Osnutek UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Uredbe (EU) 2021/1119 v zvezi z določitvijo vmesnega podnebne cilja Unije za leto 2040 (**prva obravnava**)
– sprejetje zakonodajnega akta
= izjave

Francija je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Francija podpira začasni dogovor, ki je bil v zvezi z revizijo evropskih podnebnih pravil dosežen med trialogom 10. decembra 2025; ta začasni dogovor odraža francoske prednostne naloge na področju podnebnih ambicij in evropske konkurenčnosti ter je še vedno povsem skladen z dogovorom, ki so ga ministri in ministrice za okolje dosegli na seji Sveta 5. novembra 2025.

Meni, da je to znaten korak naprej za evropsko podnebno politiko.

Francija kljub temu izpostavlja en vidik v zvezi s sistemom trgovanja z emisijami (ETS). Opozarja namreč, da je treba zaščititi celovitost in učinkovitost sistema trgovanja z emisijami ter v ta namen izključiti uporabo mednarodnih dobropisov zaradi skladnosti znotraj sistema, kar je poudarjala že v zadnjih mesecih med pogajanji. Zato bi bilo dobrodošlo kakršno koli pojasnilo v zvezi s tem.

Madžarska je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Madžarska ne more podpreti cilja 90-odstotnega zmanjšanja neto emisij, zato ne moremo privoliti v sprejetje zakonodaje. Taka raven ambicij ni združljiva s ciljem krepitve konkurenčnosti in gospodarske odpornosti Evrope. Brez realističnih in učinkovitih omogočitvenih pogojev obstaja resno tveganje, da bodo evropska podjetja svojo proizvodnjo in emisije preselila iz Unije, kar bo povzročilo deindustrializacijo, izgubo delovnih mest in večjo odvisnost od zunanjih akterjev, hkrati pa ogrozilo prizadevanja za zmanjšanje emisij.

Predlog ne temelji na posodobljeni oceni učinka, ki bi upoštevala nedavna pomembna geopolitična dogajanja in gospodarska gibanja. Predložena ni bila nobena analiza na ravni držav članic, kar pomeni, da različni učinki na države članice ostajajo neznani. Stanje je zato podobno tistemu ob sprejetju svežnja „Pripravljeni na 55“: to pomeni, da je evropsko gospodarstvo tisto, ki se mora prilagoditi podnebnim ukrepom, ne pa obratno.

Čeprav podpiramo podnebne ambicije, pozivamo k realističnemu in stvarnemu pristopu ter menimo, da bi bilo pametno začeti na nižji ciljni ravni, ki bi odražala naše gospodarske stvarnosti. Da smo zavezani ambicijam, kažejo tudi naši dosežki, saj je Madžarska dosegla že 48-odstotno zmanjšanje neto emisij v primerjavi z letom 1990, kar je precej nad povprečjem EU. Hkrati pa pri več državah članicah ni bilo primerljivega napredka, zato se zastavlja vprašanje, kako naj se skupni cilj doseže na pravičen in uravnotežen način. Prav vsi smo odgovorni za naše državljane in državljanke. V zvezi s tem resno opozarjamo, da za morebiten neuspeh cilja EU za leto 2040 ne bi smeli kriviti držav članic, ki so s svojim glasovanjem Svet opozorile na neuresničljivost cilja 90 %. V prihodnjem okviru bi morali biti zgodnji dosežki ustrezno priznani.

Poleg tega glede na precejšnje negotovosti v sektorju LULUCF in stopnjo razširjenosti tehnoloških odvzemov ogljika ni primerno, da bi zavezujoči cilj zmanjšanja neto emisij temeljil na predpostavkah o ponorih.

Čeprav opazamo nekatere izboljšave kompromisnega besedila, zlasti glede klavzule o reviziji/pregledu, zadevne spremembe še vedno ne zadostujejo. Ostaja veliko odprtih vprašanj v zvezi z metodologijo, izvajanjem in zanesljivostjo okvira.

Poleg tega naj bi ukrepi, kot je ETS2, razmere zaostri, saj bi zvišali stroške za gospodinjstva in mala podjetja, s tem pa tvegali nazadovanje na socialnem področju in zmanjšali javno podporo podnebni politiki, ne da bi privedli do znatnega zmanjšanja emisij. Čeprav cenimo, da bo ETS2 uveden leto kasneje, se znatni negativni učinki, ki jih bo imel za naša gospodinjstva in mala podjetja, ne bodo zmanjšali. V okviru bodočega pregleda ETS bi bile potrebne dodatne prilagoditve.

Obenem obžalujemo, da so pogajanja o tako zelo pomembni zadevi potekala pod velikim časovnim pritiskom, saj to ni primerno za odločitev, ki je na dolgi rok strateško tako pomembna. Potreben je uravnotežen, na dokazih temelječ in verodostojen pristop, da bi zagotovili, da bo okvir za leto 2040 ostal realističen, družbeno sprejemljiv in skladen s cilji Evrope na področju konkurenčnosti.

Malta je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Malta še naprej neomajno podpira skupne podnebne cilje Unije. Vendar mora izvajanje evropskih podnebnih pravil odražati neko osnovno stvarnost, in sicer: naše edinstvene geografske razmere in našo izhodiščno raven emisij, ki je že sicer nizka.

Malta vztraja, da bi morala podnebna pravila odražati specifičnost razmer, značilnih za otoške države članice, če naj bi zagotovili, da bodo prihodnji podnebni cilji še naprej pravični, sorazmerni in skladni z zavezanostjo EU pravičnemu prehodu.

Ker smo majhna otoška država, naš status ne pomeni zgolj začasne ovire, temveč trajno strukturno realnost, ki narekuje našo zmogljivost za razogljichenje, pogosto z drugačno hitrostjo kot celinska Evropa.

Za zagotovitev uspeha mora vsakršen okvir za obdobje po letu 2030 sloneti na zanesljivih in lokaliziranih ocenah učinka na ravni držav članic, v katerih so priznane te različne izhodiščne ravni. Brez prilagojenega pristopa, ki upošteva nacionalno specifikko, zlasti odvisnost Malte od letalstva in pomorskega prometa, pri katerih so emisije večinoma mednarodnega izvora, nastali stroški in pritiski v smislu skladnosti pa se čutijo doma, obstaja tveganje, da bo porazdelitev prizadevanj ločena od potenciala za resnično zmanjšanje emisij. Zaradi tega bi nastalo breme, ki ne bi bilo niti stroškovno učinkovito niti pravično.

Malta pozdravlja, da se v podnebnih pravilih tako poudarja prožnost: ta mora biti pri okviru za leto 2040 operativna opora in ne zgolj nek teoretični koncept. Za majhne otoške države pomeni prožnost nujno povezavo med visokimi ambicijami in praktično izvedljivostjo. Potrebujemo verodostojen načrt, s katerim bomo učinkovito obvladovali prekrivanja med posameznimi regulativnimi instrumenti, da bi preprečili kumulativno breme v istih ključnih sektorjih.

Za pravičen prispevek pa je potreben še pravičen dostop do financiranja. Ker sedanji finančni instrumenti EU pogosto favorizirajo obsežno infrastrukturo, so majhni trgi in manjši projekti strukturno prikrajšani. Malta se zavzema za prilagojene mehanizme financiranja, ki bodo resnično dostopni malim otoškim gospodarstvom, zato da bo naš prehod podprt z naložbami, ki bodo ustrezale našim razsežnostim.

Poljska je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Poljska pozdravlja elemente, ki so bili med pogajanjem na njeno zahtevo vključeni v evropska podnebna pravila. Končno besedilo teh pravil vsebuje mnoge poljske predloge, zaradi česar je mogoče oblikovati cilj za leto 2040, ki bo manj obremenjujoč za gospodarstvo. Pozitivno ocenjujemo zlasti:

- **odložitev začetka delovanja ETS2**, ki je po našem mnenju instrument, ki ga države članice, kot je Poljska, ne potrebujejo, saj stavbni in prometni sektor že učinkovito razogljčujejo z nacionalnimi politikami, ki so prilagojene lokalnim izzivom in stvarnostim. Dodatni čas skupaj s predčasno sprostitevjo sredstev iz Socialnega sklada za podnebje je v skladu s preverjenim pristopom Poljske, ki spodbuja zmanjšanje emisij na družbeno sprejemljiv način, na podlagi spodbud, ne pa kazni, na nacionalni ravni;
- **uvvedbo strogih klavzul o pregledu**, ki vzpostavljajo jasno povezavo med ravnjo podnebnih ambicij ter stanjem evropske industrije, energetske varnostjo in hitro spreminjajočim se geopolitičnim okoljem;

- **možnost, da se pri doseganju cilja EU za leto 2040 uporabi do 10 % mednarodnih izravnnav**, kar je pomemben instrument za stroškovno prožnost, zlasti pri tradicionalnih industrijskih sektorjih, ki se soočajo z visokimi stroški zaradi ETS. Poljska pozdravlja pobudo Evropske komisije, da se omogoči uporaba takih izravnnav v sklopu EU ETS;
- **napoved zmanjšanja podnebnih bremen za strateško obrambno industrijo** s ciljem ohraniti njene proizvodne zmogljivosti na stroškovno učinkovit način ob sedanji veliki geopolitični negotovosti in neposredni grožnji Rusije.

Poljska istočasno poudarja, da njena ključna zahteva, tj. prilagoditev splošne ravni ambicij dejanskim zmogljivostim gospodarstev EU, ni bila izpolnjena. Po našem mnenju cilja 90-odstotnega zmanjšanja emisij v Evropski uniji do leta 2040 ni mogoče doseči, ne da bi resno ogrozili konkurenčnost strateških industrijskih sektorjev EU ali celo povzročili njihovo popolno uničenje. To pa ima posledice za varnost, gospodarsko rast in trg dela. Poljska ne more podpreti ravni ambicij, ki bi škodovala njenemu gospodarstvu in gospodarstvu EU ter ogrožala našo konkurenčnost na svetovnem prizorišču.

Poljska bo tudi v bodoče dejavno in konstruktivno udeležena v naslednjih fazah procesa odločanja o okviru podnebne politike EU za obdobje po letu 2030, pri čemer bo tesno sodelovala z državami članicami, ki imajo enake prednostne naloge. Naš cilj ostaja enak: zagotoviti, da bo prehod družbeno sprejemljiv in pravičen, hkrati pa resnično krepilen za konkurenčnost, varnost in odpornost evropskega gospodarstva.

Finska je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Finska podpira končni kompromis o spremembi evropskih podnebnih pravil. Finska obenem odločno podpira vmesni podnebni cilj na ravni EU za leto 2040, tj. 90-odstotno zmanjšanje neto emisij, saj našim podjetjem zagotavlja dolgoročno naložbeno varnost. Podnebna nevtralnost do leta 2050 skozi prehod na čisto energijo pomeni priložnost za inovacije in gospodarsko rast.

Cilj 90-odstotnega zmanjšanja neto emisij je treba uresničiti z jasnimi, uspešnimi in stroškovno učinkovitim zakonodajnim okvirom za obdobje po letu 2030.

Zato se po mnenju Finske mednarodni dobropisi iz člena 6 Pariškega sporazuma ne bi smeli uporabljati zaradi skladnosti z ETS. EU ETS mora na ravni EU usmerjati zmanjševanje emisij in uvajanje tehničnih rešitev, ki so gonilo nadaljnega zmanjševanja emisij, kot so tehnični ponori. Možnost uporabe dobropisov iz člena 6 zaradi skladnosti z EU ETS bi lahko ovirala doseganje teh ciljev.

Komisija je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava:

Komisija opozarja, da pravica do pobude, ki jo ima na podlagi Pogodb, vključuje pravico, da se odloči, ali bo predložila zakonodajni predlog ali ne, ter po potrebi določi predmet, cilj, vsebino in časovni okvir takega predloga in/ali povezanega ukrepa. Določbe Uredbe, ki od Komisije zahtevajo, da pripravi predloge, je torej treba razumeti tako, da ne posegajo v pravico Komisije do pobude na podlagi Pogodb.
